

ÈMIGRANTS (BAGUEÛS AU LON) DSUS L' DÈPÂRT

Georges Eekhoud

(scrîjeûs bélge è l' françès a vnu au monde à Anvers è 1854 èt a moru à Brussèles è 1927. Ses romans èt sès novèles, d' on âpe èt fèl réyalisme, tro sovènt gâtés pa s' grandivâdje ou s' chaltant style on faît roviyî sès wêres ovâdjes è rimâdjes. C' èst l' pinte è coleûrs dès paysans campinwès, dès rôuleus, dès rnakeûs; dins **Kees Doorik** (1883), **Kermesses** (1885), **Nouvelles Kermesses** (1887), **la Nouvelle Carthage** (1888), roman-pamflèt d'su lès mwirneûs d' Anvers, **les Fusillés de Malines** (1891), **le Cycle patibulaire** (1895), **Mes communions** (1897), **Escal Vigor** (1899), estétike roman plin d' passion ki lî a min.me valu d'ièsse calindjî. Au comincemint di s' carîre dins li sicrîjâde, ène bate avou l' parnasiène **Djon.ne Bèlgike** l' avéve amwinrné à fonder l' **Rodje Cokia** (1895))

nos conte vêci comint dès èmigrants, walons èt flaminds, s' è vont po l' Amèrike. Ène trintin.ne di mwinâdjes arivenut au port d'Anvers : i s' fwâcenut à z' awè bèle èr po k' on dîje k' lès pus rècrèstés èstîne lès cias d' Wilègem.

Dès omes è l' plin bèle âdje, è trosse di tèrassî, d' gros v'lour à côtes,

On saye di continuwer à tot comachî...

moussîs avîne piotche èt awe dsus li spale, musète èt bidon au costé. Dès covreûs èt dès briktîs alîne prinde li batia po dès pays èwousk'on n' connèt min.me nén lès panes èt lès brikes. Ène djon.ne bauchèle, co plin.ne d' ènocince, maflèye èt riglatichante, tinéve ène gayole avou én mouchon ddins. Lès valêts pwartîne à leû bonète ène coche di bruyîre; sakants è n' avîne stitchî dès boyêyes au coron d' leûs bastons, au mantche d' leûs ostis èt lès pus ardants, rètassîye dins dès bwèsses odobén dins dès satchèts cozus tél dès scapulères, ène pougnîye d' dagne do payis ki lès avéve vèyu vnu au monde.

Tot simplumint, c' n' èstéve nén po s' plinde dèl mér-patrîye nén min.me capâbe dleû doner à mougnî, mins bén po lî dner ène dêrin.ne mårke di rèspect; cès pacants s' rècrèstîne dins l' abîyemint d' leû payi, les lokes d' leûs p'tits vichnauves; lès omes, lès bodés èt wôts caskes d' lûjante mwêre, leûs marones d' pilou èt d' "dimite", leûs "kiels" (flamind po bloûse) d' ène si spèciâle cope èt dèl coleûr, tirant dsus l' gris dès scayes, d' leû ciél èt ki rind capâbe di fé l'diférince, rén k'pa l' blaude (bloûse), inte lès djins dèls campagne do Nord o do Sud; lès feûmes, leûs cwèfes, bonêts à laudje êle di dintèle avou èn tchabaré ruban nukî aus tchvias èt cès droles di tchapias, à l' pwinte côpêye, k' on n' pout vîre aute pau dsus l' tère.

Au momint do dépârt, l' clike dès djouweûs d'musike, sofiant dins lèus s' instrumints d' arka atakêre, nén sins faussès notes èt bomâdjes, come si leûs instrumints si stronîne è plorant, l' bén national èr « **Où peut-on être mieux** » do Lîdjeû Grétry... èt lès houyeûs do Borinâdje sèrrés èchènes dsus l' pont, di stinde leûs mwins èt d'avancî à l' rèscconte dès flaminds. C' è-st-insi k' deûs orfulins s' ritrovenut èt s' rabrèssî dvant l'lét dleû moman k'a l' mora.

Kèsses : kèsseki c'est ki l' "dimitte". Eeckhouda-t-i scrît d'pus dsus l' sudjèt ?